

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 197. An sanus conjugi leproso teneatur reddere debitum eique cohabitare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

non loqui de matrimonio, sed de sponsalibus de futuro, ad quæ perficienda & executioni danda sanus in hoc casu non est cogendus. De cæterò posse etiam quò ad vinculum dissolvi matrimonium tantum dispensativè à Papa, esseque lepram supervenientem sufficientem, justamque causam petendi & obtinendi hanc dispensationem, & per eam illius dissolutionem, tenent Sanch. *L. 2. de mat. d. 16. n. 5.* Perez. *de mat. d. 40. f. 7. n. 13.* & alii communis, sæpiusque hanc dispensationem factam à variis Pontificibus testantur Burges. *de irregul. p. 6. tit. de sponsal. n. 74.* aliique passim; de quo vide dicenda inferius ad *tit. 19. de divorciis.* ubi fusè de dissolubilitate matrimonii rati.

Quest. 197. An sanus conjugii leproso teneatur reddere debitum, eique cohabitare.

R Esp. Dum Medicorum, aliorumque peritorum judicio superveniens matrimonio contracto, sive consummato, sive rato tantum lepra non est tanta malignitatis, ut ex cohabitatione, aut etiam redditione debiti, periculum infectionis aliquod, aut solum leve imminet, tam ad cohabitandum exhibendumque cætera obsequia conjugalia, & in specie ad reddendum debitum astringitur conjux sanus juxta *c. 1. & 2. h. t.* Secus est, seu ad horum neutrum præstandum conjugii leprosa tenetur sanus, si eodem Medicorum judicio ex utroque immineret probabile infectionis pericu-

lum; cum prudenter præsumi nequeat, conjuges contrahendo matrimonium intendisse se obligare ad cohabitandum & reddendum in eo casu debitum, aut etiam matrimonium ipsum adstringere ad talem sui usum, qui subsistere nequit salva individi proprii incolumitate, sed manifestè vergit in destructionem illius; cum rectus caritatis ordo tali usui obstet, exigendo, ut prius consulatur incolumitati propriæ, quàm alienis solatiis & commodis serviat. Arg. *c. si non licet. caus. 2. q. 5. c. dilecto. de prob.* Atque ita docent Sylv. *v. debitum. q. 1.* Navar. *in man. c. 16. n. 25.* Sanch. *de mat. L. 9. d. 24. n. 2. & 17.* Bonac. *de mat. q. 4. p. 1. n. 8.* Pet. Barb. *in rub. ff. soluto mat. p. 2. n. 28.* August. Barb. *in c. quoniam. h. t.* Pirh. *h. t. n. 10.* Zacchias *qq. medico-legal. L. 7. tit. 2. q. 5. n. 1.* Wiestn. *h. t. n. 6.* qui tamen *n. 10.* bene addit, quòd à cohabitatione & debito difficilius liberetur sanus, qui sciens cum infecta jam lepra contraxit matrimonium; eò quòd is sibi imputare debeat periculum infectionis, utpote cui se liberè exposuit. Item *n. 9.* quòd facilius absolvatur à redditione debiti, quàm ab omnimoda cohabitatione; cum majus infectionis periculum incurrat ex commercio carnali, quàm ex sola cohabitatione, à qua etiam illum ob periculum infectionis nunquam divertere posse, nisi subministratis conjugii leprosa vitæ subsidiis, ait Idem. *cit. num. 9.* de qua separatione quò ad thorum vide quod dicenda infra *l. c.*

TITULUS IX.

De Conjugio Servorum.

Quest. 198. Num servi invitis dominis contrahere possint matrimonium.

1. **R** Esp. Primò: Servi adscriptitii, qui prædico colendo perpetuò sunt addicti, ita ut inde recedere non possint, ac insuper omnes redditus prædiorum, demptis tantum expensis & necessario victu, dominis suis reddere debent, & quamvis ad certas operas & servitia dominis præstanda teneantur, eorumque nati sint & dicantur originarii, validè ac licitè contrahere possunt matrimonium invitis dominis (quamvis in aliquibus locis nubere nequeant licitè alteri non originario ejusdem domini sine domini permissione seu literis quasi dimissoriis) sunt enim verè liberi, & ab actibus legitimis non repelluntur, etsi servi similitudinem aliquam habeant, Castrop. *tr. 28. d. 4. p. 5. §. 1. n. 9.* Gutt. *c. 90. n. 10.* Laym. *L. 5. tr. 10. p. 4. c. 2. in fine.* & nequaquam de iis agitur *h. t.* qui est de servis veris.

2. **R** Esp. Secundò: Verè servi (quales sunt, qui uno ex his titulis, nempe jure belli, nativitate, justa condemnatione, emptione servi sunt, Pereyra *in elucidar. L. 2. n. 825.*) invito domino validè & licitè contrahunt matrimonium, ut expressè definitur *c. 1. h. t.* siquidem matrimonium jure naturæ ac divino concessum, tum ad propagationem generis humani, tum in remedium concupiscentiæ ad evitandas fornicationes, aliæque flagitiæ carnis, cui juri à dominis contraveniri nequit; quin & quod speciale est mancipiis christianis, servus baptizatus à Sacramentis recipiendis removendus

non est, ut dicitur *c. 1. h. t.* cum, ut *ibidem* assertur illud Apostoli: non est differentia in Christo inter servum & liberum, masculum & feminam, Judæum & Græcum. Unde etiam peccare dominum mortaliter, & ab Ecclesia, si ei subjectus est, coercendum, qui servum à matrimonio contrahendo impediret (intellige juxta dicenda paulo post) quia facit contra jus illi à natura concessum, in quo domino non subduntur, tradunt Gutt. *de mat. c. 92. n. 1.* Ponc. *L. 7. c. 42. n. 2.* Castrop. *l. c. §. 2. n. 2.* Pirh. *h. t. n. 2.* Sanch. *L. 7. d. 21. à n. 5.* qui etiam addit, non posse dominum tutà conscientia punire servum, quòd se invito inierit matrimonium; cum usus fuerit jure suo, & nihil deliquerit. Tametsi autem jus civile non potuerit abrogare jus naturale & divinum, quò matrimonium est institutum in officium naturæ ad solis procreationem, & ad mutuam viri ac feminae societatem, ut Pirh. *l. c. num. 2. in fine.* ex Azor. *p. 2. L. 2. c. 28. q. 4.* inde tamen non sequitur, quòd irritare non potuerit matrimonia servorum contracta invitis dominis; multa enim sunt, quæ à natura conceduntur, quæ etsi per leges humanas abrogari penitus non possunt, potest tamen eorum usus, vel talis eorum usus hic & nunc inhiberi. Et sic expressè ait Castrop. *cit. §. 2. num. 1.* quòd Ecclesia potuerit irritare matrimonia servorum absque minorum consensu celebrata, sicut potuit irritare eorum in religione professionem ex eo capite, quia est in præjudicium dominorum. Sed & de facto jus civile istiusmodi matrimonia interdixit. *L. 3. c. de incest. nupt.*